

Pedeapsa corporală aplicată copiilor din Republica Moldova

ULTIMA ACTUALIZARE Octombrie 2017

Disponibil online pe:

www.endcorporalpunishment.org

Număr copii 777,000 (UNICEF, 2015)

GLOBAL INITIATIVE TO

**End All Corporal
Punishment of Children**

A fost realizată reforma legislativă. Pedeapsa corporală este ilegală în orice mediu, inclusiv la domiciliu.

Interzicerea pedepsei corporale

Cadrul familial

Pedeapsa corporală este interzisă în interiorul familiei. În 2008, Codul Familiei din 2001 a fost modificat pentru a confirma dreptul copilului "de a fi protejat împotriva abuzurilor, incluzând pedeapsa corporală aplicată de către părinți sau tutori"(art.53).

Articolul 62 din Cod stabilește că metodele alese de părinți în scopul educării copiilor "vor exclude comportamentul abuziv, insultele și tratamentele severe de orice tip, discriminarea, violență fizică și psihologică, pedepsele corporale [etc]".

Asistență socială

În articolul 53 din versiunea modificată a Codului Familiei (vezi secțiunea "Cadrul familial"), pedeapsa corporală aplicată copiilor aflați în îngrijire alternativă este ilegală, interzicerea acesteia fiind exercitată de către cei cu autoritate parentală.

Creșe și grădinițe

Pedeapsa corporală este ilegală în creșe și grădinițe, interzicerea acesteia fiind exercitată de către cei cu autoritate parentală, conform articolului 53 din versiunea modificată a Codului Familiei (vezi secțiunea "Cadrul familial")

Școli

Pedeapsa corporală este interzisă în școli conform articolului 87(1)(b) din Legea Educației pe 2008, în care se specifică: "Se interzice aplicarea pedepselor corporale și oricăror alte metode de

abuz fizic și psihologic”.

Școli de corecție

Pedeapsa corporală aplicată ca măsură disciplinară în școlile de corecție este ilegală, interzicerea acesteia fiind exercitată de persoanele în îngrijirea cărora se află copiii, conform noului Cod al Familiei (vezi secțiunea “Cadrul familial”).

Sentința pentru infracțiuni

Pedeapsa corporală aplicată ca sentința pentru infracțiuni, este considerată ilegală conform Codului Penal din 2003 și Codului de Procedura Penală (modificat în 2006).

Raportul Republicii Moldova pentru Evaluarea Periodică Universală privitoare la Drepturile Omului

Republica Moldova a fost evaluată în 2011, în primul stadiu al Raportului Periodic Universal (sesiunea 12). Guvernul a acceptat o recomandare de interzicere oricărei forme de pedeapsa corporală aplicată copiilor, măsură fiind deja aplicată¹.

Cel de-al doilea stadiu de evaluare a avut loc în 2016 (sesiunea 26).

Nu s-au făcut recomandări specifice legate de pedeapsa corporală aplicată copiilor.

Cu toate acestea, Guvernul a acceptat următoarele recomandări²:

"Luarea de măsuri concrete în vederea eliminării violenței împotriva copiilor, protejarea și sprijinirea victimelor prin implementarea de măsuri care să ducă la denunțarea și raportarea abuzurilor de către persoanele implicate, aflate în contact cu copiii (Belgia); crearea de mecanisme de prevenție și lupta împotriva tuturor formelor de exploatare, abuz și violență împotriva copiilor (Bulgaria); dublarea eforturilor de eradicare a exploatării prin muncă a copiilor (Panama); eliminarea violenței împotriva copiilor, inclusiv violență sexuală (Kârgâzstan); depunerea de eforturi în vederea prevenirii violenței împotriva copiilor, inclusiv violență sexuală (Polonia)".

Republica Moldova va fi examinată în 2021, în cadrul celui de-al treilea stadiu.

Recomandări făcute de Organismele de monitorizare

¹ 14 decembrie 2011, A/HRC/19/18, Raportul grupului de lucru, alin. 74(2)

² 17 noiembrie 2016, A/HRC/WG.6/26/L.9, Proiect de raport al grupului de lucru, alin. 121(103), 121(104), 121(105), 121(106) și 121(107)

Comitetul pentru Drepturile Copilului

(29 Septembrie 2017, CRC/C/MDA/4-5, Observații finale pe al patrulea și al cincilea raport, versiunea needitată, paragraf 19):

În timp ce notează eforturile de combatere a pedepselor corporale ca mijloc de disciplină, care este încă larg răspândită și acceptabil din punct de vedere cultural în statul membru, Comitetul, referindu-se la comentariul său general nr. 8 (2006) privind dreptul copilului la protecție împotriva pedepselor corporale și comentariul general nr. 13 (2011) privind dreptul copilului la libertatea față de toate formele de violență, îndeamnă statul membru să aplice interzicerea prin lege a pedepselor corporale în toate situațiile, inclusiv prin programe de sensibilizare; și recomandă, de asemenea, extinderea programelor de educație parentală și formarea de personal calificat care va lucra cu copiii și pentru copii, pentru a promova comportamente pozitive, non-violente și participative în vederea educării copiilor ".

Comitetul pentru Drepturile Copilului

(20 Februarie 2009, CRC/C/MDA/CO/3, , Observații finale pe al 2-lea și al 3-lea raport, paragrafele 37 și 38)

"Comitetul își exprimă îngrijorarea cu privire la pedeapsa corporală aplicată copiilor în cadrul familiei, dar și frecvența folosirii acesteia ca metodă de disciplinare a copiilor în școală. De asemenea, Comitetul regretă absența unor statistici oficiale cu privire la pedepsirea corporală a copiilor de către părinți."

"Din perspectiva comentariului Nr. 8 (2006) legat de dreptul copilului la protecție împotriva pedepselor corporale și altor metode punitive degradante, Comitetul recomandă Statului membru să pună în aplicare măsurile legislative de interzicere a pedepsei corporale în toate formele, prin campanii de creștere a gradului de conștientizare care vizează familiile, sistemul de învățământ și alte cadre educaționale."

Comitetul pentru Drepturile Copilului

(31 Octombrie 2002, CRC/C/15/Add.192, Observații finale la raportul inițial, paragrafele 31 și 32)

"Comitetul constată înființarea unui Centru Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, însă rămâne îngrijorat de amploarea violenței domestice, absența unui cadru legislativ, lipsa unor proceduri standardizate pentru identificarea, raportarea, investigarea și judecarea cazurilor de neglijență, tratamente rele și abuz, lipsa interzicerii prin lege a pedepselor corporale în școli, instituții și în cadrul familiei, și disponibilitatea limitată a serviciilor sociale calificate de suport pentru victime.

"Privitor la articolul 19 al Convenției, Comitetul recomandă Statului membru:

a) efectuarea de studii referitoare la violență domestică, violență asupra copiilor, tratamente rele și abuz, inclusiv abuzul sexual, cu scopul evaluării importanței, incidenței și naturii acestor

practici;

b) luarea măsurilor necesare în vederea interzicerii prin lege a folosirii pedepsei corporale în școli și alte instituții, precum și în cadrul familiei;

c) adoptarea și implementarea eficientă de măsuri și politici interdisciplinare adecvate, inclusiv prin campanii publice care să contribuie la contribuirea la schimbarea atitudinilor;

d) investigarea în mod eficient a cazurilor de violență domestică, rele tratamente și abuz asupra copiilor, incluzând abuzul sexual în cadrul familiei, prin anchete și proceduri judiciare orientate spre copil, în vederea asigurării unei mai bune protecții a victimelor, inclusiv a dreptului la viață privată....

f) să se țină seama de recomandările Comitetului adoptate în cursul discuțiilor despre violență împotriva copiilor în cadrul familiei și în școli (vezi CRC/C/111).”

Comitetul European pentru Drepturi Sociale

(Ianuarie 2016, concluziile Raportului din 2015)

În concluziile la raportul precedent, Comitetul a iterat că situația din Republica Moldova nu este în conformitate cu dispozițiile din Carta privitoare la interzicerea explicită a pedepsei corporale a copiilor în cadrul familiei.

“Comitetul face observații pe marginea unei alte surse (Inițiativa Globală de eliminare a violenței împotriva copilului) în care se specifică interdicția pedepsei corporale aplicate copiilor în cadrul familial. În 2008, Codul Familiei (2001) a fost modificat pentru a include dreptul copilului "de a fi protejat împotriva abuzului, aici incluzându-se și pedeapsa corporală aplicată de către părinți sau persoane în grijă cărora se află copilul" (Articolul 53). Articolul 62 din Cod stabilește că metodele alese de părinți în vederea educării copiilor vor exclude comportamentul abuziv, insultele și relele tratamente de orice fel, discriminarea, violență fizică și psihologică și pedepsele corporale.

“De asemenea, Comitetul stipulează interzicerea pedepsei corporale în școli și instituții .”

Comitetul European pentru Drepturi Sociale

(Ianuarie 2012, concluziile Raportului din 2011)

“În concluziile la raportul precedent, Comitetul a stabilit că situația din Republica Moldova nu este în conformitate cu dispozițiile din Carta legate de interzicerea prin lege a pedepsei corporale asupra copiilor. Din raportul Comitetului Guvernamental către Comitetul de Miniștri (TS-G (2005) 25, alin. 83) reiese că violenței asupra familiei și minorilor îi este dedicat un capitol separat din Codul Penal al Republicii Moldova.

Mai mult, în Legea Educației se stipulează că dascălii sunt obligați să garanteze sănătatea și siguranța copiilor.

“Comitetul amintește că în conformitate cu jurisprudența să în această materie, și pentru respectarea Articolului 17 legat de pedeapsa corporală la copii, legislația internă a statelor trebuie să interzică și să penalizeze orice formă de violență asupra copiilor, precum și orice acte sau comportamente care pot afecta integritatea, demnitatea, dezvoltarea sau integritatea psihică a

copiilor. Dispozițiile relevante trebuie să fie suficient de clare, obligatorii și precise, pentru a se opune că instanțele să refuze judecarea lor că acte de violență împotriva copiilor.

De asemenea, statele membre trebuie să acționeze cu competență pentru a se asigura că asemenea acte de violență vor fi eliminate în practică.

“Comitetul notează că legislația din Republica Moldova nu interzice în mod explicit pedeapsa corporală aplicată copiilor în cadrul familial și în instituții.

“Comitetul remarcă dintr-o altă sursă că pedeapsa corporală este un fenomen comun în cadrul familial, fiind folosit în mod frecvent pentru disciplinarea copiilor la școală. Comitetul CRC al ONU recomandă statelor membre să aplice interzicerea prin lege a pedepsei corporale asupra copiilor în toate situațiile. Dat fiind că nu s-au găsit informații referitoare la acest aspect în prezentul raport, Comitetul observă că nu a existat nici o schimbare în acest sens.

Prin urmare, își reiterează concluzia că nu există o interdicție explicită a pedepselor corporale, ceea ce constituie o încălcare a articolului 17 alineatul 1 din Cartă.

...

"Comitetul concluzionează că situația din Republica Moldova nu este conformă cu articolul 17 alineatul 1 din Cartă pentru următoarele motive:

- pedeapsa corporală a copiilor nu este interzisă ... "

Comitetul European pentru Drepturi Sociale

(Martie 2005, Concluzii la raportul din 2005)

"Comitetul reamintește că articolul 17 impune interzicerea în legislație a oricărei forme de violență împotriva copiilor, atât la școală, în alte instituții, la domiciliu sau în altă parte. Acesta consideră că interdicția trebuie combinată cu sancțiuni adecvate în materie penală sau civilă.

"Statul garantează oricărui copil dreptul la viață și la integritate fizică și psihică. Nici un copil nu va fi supus torturii, pedepselor sau tratamentelor inumane și degradante (Legea drepturilor copilului nr. 338-XIV din decembrie 1994). Raportul nu menționează dacă legislația interzice orice formă de pedeapsă corporală aplicată copiilor. Comitetul observă dintr-o altă sursă că nu există o interdicție legală a pedepsei corporale aplicată copiilor. Prin urmare, Comisia concluzionează că situația nu este în conformitate cu Carta revizuită.

...

"Statul garantează oricărui copil dreptul la viață și la integritate fizică și psihică. Nici un copil nu va fi supus torturii, pedepsei sau cruzimii, tratamentelor inumane sau degradante (Legea drepturilor copilului nr. 338-XIV din decembrie 1994). Raportul nu precizează dacă legislația interzice orice formă de pedeapsă corporală aplicată copiilor, Comitetul constată din altă sursă că nu există o interdicție legală a pedepsei corporale aplicată copiilor, concluzionând că situația nu este în conformitate cu Carta revizuită.

...

"Comitetul concluzionează că situația din Moldova nu este în conformitate cu articolul 17.1 din Carta revizuită pe motiv că:

- pedeapsa corporală a copiilor nu este interzisă ... "

Studiu de prevalență/Prevalență/comportamental pe ultimii 10 ani

Conform unui sondaj realizat în 2012, 76% dintre copii au suferit cel puțin o formă de "disciplină" violentă (pedeapsă psihologică sau fizică) în luna anterioară anchetei; 48% dintre copii au suferit pedepse fizice, mai frecvent în cazul băieților (51%) decât în cazul fetelor (45%), în special copii mai mici de 2-9 ani (52-59%) decât copii mai mari cu vârste cuprinse între 10-14 ani (37%); 22% dintre copii au suferit metode non-violente de disciplină, mai puțin frecvent la fete (23,6%) decât la băieți (19,8%) și mai frecvente în rândul familiilor instarite (24,4%) comparativ cu cele sărace (14,8%). Spre deosebire de prevalența reală a pedepsei fizice (48%), numai 15% dintre respondenți au considerat ca pedeapsa fizică este necesară; cu frecvență mai mare la băieți (17,2%) în comparație cu fetele (12,8%).

(Centrul Național de Sănătate Publică și UNICEF (2014 - Studiu de indicatori multipli în cuiburi 2012: Raport Final, Chișinău, Republica Moldova: Centrul Național de Sănătate Publică și UNICEF)

Într-un studiu care a implicat 500 de persoane de +15 ani, 50% au considerat că pedeapsa corporală nu ar trebui folosită niciodată - o creștere de la 37% într-un studiu similar din 2005; 73% dintre părinți au spus că și-au palmuit copii (comparativ cu 76% într-un studiu similar din 2010), 29% au spus că i-au bătut sau lovit (66% în 2010) centură (26% în 2010) și 19% că și-au palmuit copii (46% în 2010).

(Fundatia Copiilor Nimanui (2013), Problema Abuzului față de Copii: Raportul Comparativ între Șase Țări Est Europene 2010-2013, Varșovia: Fundația pentru Copiilor Nimanui)

Într-un sondaj efectuat în 2009 pe 206 de cadre didactice din școlile primare din Chișinău, 68% consideră că pedepsele corporale sunt umilitoare pentru copil, 58% au considerat că "părinții nu sunt în stare să își educe copiii"; 51% au considerat că utilizarea "palmuirii" ca pedeapsă ar justifica intervenția unui terț. Într-o anchetă identică făcută în 2005 pe un eșantion similar, 40% și-au manifestat la fel. Într-un studiu realizat la nivel național în 2009, 55% dintre respondenți au crezut că nu ar trebui să se utilizeze pedeapsa corporală, comparativ cu 37% în 2005. În 2005, 11% dintre respondenți au declarat că pedeapsa corporală "poate fi folosită dacă părintele o considera eficientă"; în 2009, 5% dintre respondenți au răspuns la fel.

(Centrul Național pentru Prevenirea Abuzului față de Copii și Fundația pentru Copiilor Nimanui (2009), atitudinile profesorilor din Chișinău față de abuzul asupra copiilor www.canee.net/files/Teachers%20studies%20Moldova%202009.pdf Parte a proiectului Copilărie fără Abuz, care include studii realizate în Bulgaria, Lituania, Letonia, Macedonia, Moldova, Polonia și Ucraina în 2005 și 2009)